

Kolumna
dofinansowana przez

WFOŚiGW w Katowicach – nagradza!

EkoAktywność pozarządowa

Pozarządowe organizacje ekologiczne, które od 1989 roku przeżywają w Polsce prawdziwy renesans, są niezbędnymi instytucjami demokratycznego państwa. Ze względu na swoją niezależność, aktywność społeczną i konsekwencję w obronie niszczącego środowiska naturalnego wpływają w znacznej mierze na politykę ekologiczną państwa.

Ich siłą jest znakomite przygotowanie merytoryczne, bezkompromisowość polityczna i coraz bardziej liczący się głos w globalnym ruchu zachowania zasobów przyrody dla przyszłych pokoleń. Nie do przecenienia jest więc rola, jaką pełnią w ekookucacji młodego pokolenia Polaków.

Takich organizacji, związków, stowarzyszeń i fundacji, prowadzących działalność proekologiczną jest w województwie śląskim kilkadziesiąt. Najlepsze i najbardziej zasłużone z nich z nich wyróżnił po raz kolejny w konkursie EkoAktywni' 2009 – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Jury konkursu oceniało organizacje regionalne i ponadregionalne, które w minionym roku realizowały swoje własne programy i akcje z edukacji ekologicznej, ochrony przyrody i profilaktyki zdrowotnej śląskich dzieci.

Wybranych z grona zgłoszonych do konkursu ponad dwudziestu organizacji – zostały przyznane przez Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nagrody finansowe od 20 do 50 tys. złotych oraz wyróżnienia w wysokości po 10 i 5 tys. złotych oraz dyplomy.

NIEZAWODNI HARCERZE

Najwyższą nagrodę – 50 tys. złotych jury konkursu przyznało niezawodnym w osiągnięciu najszlachetniejszych celów – harcerzom.

Chorągiew Śląska Związku Harcerstwa Polskiego, skupiająca we wszystkich większych miastach regionu kilkanaście tysięcy dzieci i młodzieży niezmiennie od lat upowszechnia wiedzę o świecie przyrody i przeciwstawia się jej niszczeniu. Na obozach i biwakach harcerze nie tylko uczą się ochrony przyrody, ale i chronią ją w praktyce. A szeroko rozumiana ekologia jest od lat wpisana w edukacyjny system zdobywania sprawności harcerskich. Śląscy harcerze zarówno swoją wiedzę o przyrodzie, jak i osiągnięcia ekologiczne z każdym rokiem doskonalią i promują je wśród swoich rówieśników.

W ubiegłym roku na przykład, Chorągiew Śląska ZHP wspólnie z WFOŚiGW w Katowicach oraz Śląskim Kuratorium Oświaty gościła na obozach wakacyjnych dzieci powodzian z Podkarpacia. I one skorzystały z ich niekonwen-

Jedna ze wspólnych akcji ZHP i Funduszu

Wręczenie nagród odbyło się w okresie przedświątecznym. Gabriela Lenartowicz, prezes Zarządu WFOŚiGW otrzymała światelko pokoju od nagrodzonych harcerzy.

cyjnych zajęć, na których pogłębiały wiedzę z ochrony środowiska, poszanowania przyrody i własnego zdrowia.

POMAGAJĄ I WALCZĄ

Założona w 2005 roku Fundacja Ekologiczna Arka z Bielska Białej, skupia działaczy ekologicznych i społecznych oraz doświadczonych nauczycieli. Co roku przyciąga swoimi interesującymi pomysłami i programami coraz więcej młodych ludzi. Kampania Arki „Kochasz dzieci, nie pal śmieci” dotarła do wielu miast w Polsce. A programy edukacyjne jak np. „Nie trujcie”, „Kwiaty zamiast śmieci” czy takie akcje jak: Dzień Dobrych Uczynków, Choinki Nadziei, Dzień Czystego Powietrza, Drzewko za surowce czy „Śmieciobranie” wrosły nie tylko w pejzaż Podbeskidzia. W ubiegłym roku jej członkowie skutecznie nagłośnili w całym kraju problem zwierząt potracanych na drogach.

Z kolei Klub Gaja z Wilkowic – Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne działa od ponad 20 lat nie tylko w województwie śląskim czy na Podbeskidziu. Znany jest na terenie całego kraju, ma też swoje oddziały zagranicą. Jej kampanie eko-

logiczne na rzecz ochrony i rewitalizacji rzek i ich dolin, ochrony lasów i pojedynczych drzew, zalesiania i zadrzewiania, współdziałal w tworzeniu rezerwatu Wiśta pod Zawichostem czy wspólne z innymi europejskimi krajami akcje, jak ta związana np. z wprowadzeniem zakazu importu ptaków, schwytych na wolności w celach handlowych czy ratowanie koni przyniosły „Gai” wielką przychylność społeczną. Ostatnim sukcesem Gai jest ocalenie siedliska płazów w stawach Świętoszowic k. Tarnowskich Gór oraz na Błoniach w Bielsku Białej.

Klub Gaja stał się w ostatnich latach jedną z tych globalnych organizacji ekologicznych, z których głosem muszą liczyć się politycy.

Zarówno stosunkowo młoda Fundacja Ekologiczna Arka jak i doświadczony Klub Gaja oraz Polska Izba Ekologii w Katowicach (zrzesza 134 podmioty gospodarcze z całego kraju i kreuje posród nich politykę proekologiczną) zostały uhonorowane przez katowicki Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej nagrodami w wysokości po 40 tys. złotych.

Życzenia dla rzeki od Gai

PROMUJĄ ZDROWIE

Powołanie Fundacji na Rzecz Dzieci „Miasteczko Śląskie” było społeczną reakcją na ujawnienie groźnej choroby – ołowicy wśród najmłodszych, żyjących pod kominami hut metali żelaznych. Fundacja ta już w latach dziewięćdziesiątych ub. wieku zorganizowała badania zagrożonych tą chorobą dzieci śląskich. Dotąd przebadano 60 tysięcy najmłodszych mieszkańców Śląska pod kątem narażenia ich na ołów i metale ciężkie.

Dzięki tej Fundacji do dziś funkcjonuje system opieki medycznej i profilaktyki zdrowotnej, którym objęte są dzieci z powiatu tarnogórskiego, Katowic, Bytomia, Piekar Śląskich, Chorzowa i Świątchłowic. Dzięki prowadzonej przez tę Fundację edukacji ekologicznej i działań, związanych z profilaktyką zdrowotną i promocją zdrowia, dzieci te uczą się żyć w miarę bezpiecznie w skażonym środowisku. Częściej też wyjeżdżają do „zielonych szkół” na wypoczynek i uczestniczą w zajęciach rehabilitacyjno-rekreacyjnych.

Uroczystość wręczenia nagród EkoAktywnym

Z kolei powołane przed trzema laty w Będzinie Stowarzyszenie „Sopel” budzi świadomość ekologiczną uczniów w plenerze. Popularyzuje nawyk aktywnego wypoczynku na łonie natury z poszanowaniem jej praw jak i nauk ekologii w teorii i praktyce. W sumie zachęca wszystkich do zdrowego stylu życia. Prowadzi działalność charytatywną, pomaga niepełnosprawnym. Popularyzuje również dziedzictwo kulturowe swojej małej ojczyzny. Poprzez m.in. organizowanie w Będzinie cyklicznych konkursów dla uczniów wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów pn. Parki narodowe i krajobrazowe województwa śląskiego oraz dwudniowe warsztaty ekologiczne dla dzieci i młodzieży regionu pt. „Bliskie spotkania z przyrodą i kulturą – oko w oko z Jurą Krakowsko-Częstochowską”.

BEZKOMPROMISOWI

Polski Klub Ekologiczny, który powstał w 1980 roku. Był pierwszą, pozarządową organizacją, torującą niezależność ekologiczną w krajach socjalistycznych.

Okręg Górnośląski Polskiego Klubu Ekologicznego od początku lat 80. ub. wieku był jedną z najaktywniejszych w tych działaniach organizacji. Pierwszy organizował protesty przeciw zabójczemu na Śląsku skażeniu środowiska i zagrożeniu zdrowia mieszkańców. Gorzką prawdę o degradacji regionu i wpływie zanieczyszczeń na zdrowie ludzi, w szczególności dzieci, ujawniał w sposób profesjonalny i udokumentowany!

Dziś jego działalność, oparta o ogromny potencjał naukowy oraz na pracy kół miejskich i szkolnych, skupia się na przygotowywaniu kampanii społecznych na najważniejsze tematy. Projekty ostatnich lat to: „Nie emituj zanieczyszczeń – chroń zdrowie”, „Ziemia woła S.O.S – walczmy z odpadami”, „Chrońmy klimat. Efektyw-

ne wykorzystanie paliw kopalnych i emisja gazów cieplarnianych”.

Nieocenione kampanie edukacyjne, adresowane do młodzieży szkolnej od ponad 20 lat prowadzi Fundacja Ekologiczna „Silesia”. Obejmują one m.in. budowę przyszkolnych ogrodów – miejsc do ekolekcji w plenerze, pokazy filmów ekologicznych czy bardzo popularną akcją „Popieraj recykling i selektywną zbiórkę odpadów”. Służy też na co dzień swoją filmoteką i biblioteką ekologiczną.

KONSEKWENTNI

WFOŚ i GW w Katowicach wyróżnił również najstarsze, pozarządowe organizacje ekologiczne. Należy do nich Liga Ochrony Przyrody. Jej oddziały w województwie śląskim należą do naliczniejszych i najaktywniejszych. Oddział Ligi Ochrony Przyrody w Katowicach, Bielsku-Białej i Częstochowie zostały wyróżnione nagrodami w wysokości po 10 tys. złotych.

Natomiast jedno z najaktywniejszych kół Polskiego Klubu Ekologicznego na Śląsku – Koło Miejskie w Gliwicach, Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie oraz Stowarzyszenie SUMIWA na Rzecz Odnowy i Rozwoju Górnego Śląska nagrodzono wyróżnieniami po 5 tys. złotych.

Na ubiegłorocznej, grudniowej uroczystości, podczas której uhonorowano EkoAktywnych z województwa śląskiego – Gabriela Lenartowicz, prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach nie kryła satysfakcji, że tuż przed świętami Bożego Narodzenia w imieniu Zarządu może nagrodzić prawdziwych pasjonatów i obrońców przyrody, społeczników i ludzi dobrego serca, którym nierzadko nikt nawet nie powie słowa – dziękuję!

Jolanta Matiakowska

ZDJĘCIE: STOCK

POLEKO

– po raz dwudziesty pierwszy

Odbywające się z końcem ubiegłego roku Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska POLEKO 2009, jak zwykle stały się miejscem interesujących spotkań i prezentacji najnowszych dokonań w dziedzinie ochrony środowiska. Hasłem przewodnim Targów były – kompleksowe rozwiązania dla środowiska i gospodarki komunalnej. Do Poznania goście przybyli już po raz dwudziesty pierwszy. Warto podkreślić, że są to największe w Europie Środkowo-Wschodniej targi o tej tematyce.

instytucji rządowych. Na POLEKO 2009, zgodnie z zaproponowaną tematyką, przedstawiły one kompleksowe rozwiązania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki komunalnej.

Tematyka tych ekspozycji obejmowała takie sektory branżowe jak: Woda i ścieki; Energia, Energia odnawialna; Odpady i recykling; Powietrze, hałas i wibracje; Zmiany klimatu; Edukacja ekologiczna.

POLEKO, po raz drugi, towarzyszyły Międzynarodowe Targi Techniki Komunalnej KOMTECHNIKA. Stały się one

no bardzo ciekawy był pokaz sprzętu komunalnego – City-Truck-Show.

Organizatorzy zaproponowali także odwiedzającym – Targi dla gmin, miast i regionów Gmina, będące forum wymiany informacji pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym.

Łącznie w czasie POLEKO na powierzchni ok. 16 500 mkw swoją ofertę dla przemysłu i samorządów zaprezentowało prawie 850 wystawców.

Warto podkreślić, że tematem wiodącym poznańskiej prezentacji była gospodarka odpadami. Problematyka związana z tym tematem należy do najpoważniejszych zagadnień leżących w sferze odpowiedzialności samorządów lokalnych. Nie przypadkiem więc ich przedstawiciele należeli do najliczniej reprezentowanych grup odwiedzających Targi. Warto przytoczyć kilka liczb, aby uświadomić jak wielki jest to problem w skali kraju. Statystyczny Polak produkuje co roku około 350 kilogramów odpadów. W myśl ustawy odpowiadają za

ZDJĘCIE: WIKIPEDIA

Na Targach byli obecni wystawcy z 23 krajów. Obok europejskich firm swoje ekspozycje pokazali również przedsiębiorcy m.in. ze Stanów Zjednoczonych i Japonii. Firmowe ekspozycje uzupełniły te narodowe, które przygotowały Austria, Dania, Francja, Irlandia, Kanada, Niemcy, Norwegia i Szwajcaria. Oficjalne wystąpienia narodowe są organizowane pod patronatem agend bądź

okazją do spotkania dostawców techniki i technologii komunalnej z profesjonalistami z jednostek samorządowych, odpowiedzialnymi za gospodarkę komunalną oraz osobami reprezentującymi zakłady gospodarki komunalnej, przedsiębiorstwa świadczące usługi utrzymania czystości, zakłady utrzymania zieleni, miejskie zarządy dróg oraz spółdzielnie. Dla Gości odwiedzających Targi na pew-

Otwarcie wystawy

ich zagospodarowanie lub składowanie samorządy. Uporanie się z tak ogromną ilością śmieci, które w skali każdej gminy liczy się w tonach, to dla nich nie lada wyzwanie. Aby sprostać temu zadaniu konieczny jest także dostęp do najnowszych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami. Tę właśnie tematykę podjęła dwudniowa konferencja towarzysząca Targom „Gospodarka odpadami – szanse, zagrożenia i nowe technologie” przygotowana przez Ministerstwo Środowiska i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Podczas Konferencji przedstawiono m.in. stan wdrażania projektów z zakresu gospodarki odpadami, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także planowane zmiany w przepisach dotyczących gospodarki odpadami oraz rozwiązania systemowe w zakresie gospodarki odpadami w innych krajach.

Jednym ze stałych punktów programu POLEKO był Międzynarodowy Zjazd Ekologiczny, który odbył się już po raz trzynasty.

Zagospodarowanie odpadów stanowiło także myśl przewodnią debaty pt. „Energia z odpadów – wymysł czy konieczność”. Pozyskiwanie energii z odpadów ma bowiem zasadnicze znaczenie, jako alternatywa dla paliw kopalnych, redukcji ilości odpadów na składowiskach oraz walki z globalnym ociepleniem.

Interesującą propozycją miała Ambasada Norwegii, Innovation Norway i Grek Business Nowary w ramach „Panelu norweskiego”. Na seminarium była mowa o sposobach ulepszania jakości surowców wtórnych z plastiku, efektywności odzysku frakcji materiałowych ze strumienia odpadów komunalnych i systemie zbiórki oraz recyklingu odpadów opakowaniowych w Norwegii. Ten kraj ochronę środowiska i zagospodarowanie odpadów traktuje bardzo poważnie i może być dla nas wzorem jak radzić sobie z problemami, które niesie ta tematyka.

I jeszcze o jednym stałym wydarzeniu, które wpisane jest w poznańska imprezę; Forum Recyklingu. Jego tematem był; odzysk i recykling odpadów opakowaniowych, odpady niebezpieczne – zbiórka i recykling zużytego sprzętu elektrycznego, elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji. Problem znany od lat, ale mówienia na ten temat nigdy nie za wiele, bo ciągle jeszcze nie jest on w Polsce załatwiony jak należy.

Salon Czystej Energii, to jedna z największych imprez targowych, która już po raz dziewiąty towarzyszy POLEKO. Jest ona poświęcona technologiom i produktom związanym z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych. Wśród wystawców salonu licznie zaprezentowały się przedsiębiorstwa oferujące instalacje do produkcji biogazu, technologie pozyskiwania energii z odpadów, kolektory

Ekspozycje

słoneczne, palety i pompy ciepła. Salon zorganizowany został we współpracy z izbami i stowarzyszeniami zajmującymi się propagowaniem energii odnawialnej: Polską Izbą Gospodarczą Energetyki Odnawialnej, Polskim Stowarzyszeniem Biogazu, Stowarzyszeniem Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych, Polską Izbą Biomasy, Izbą Gospodarczą Energetyki i Ochrony Środowiska oraz Polskim Towarzystwem Energetyki Słonecznej. Na stoiskach tych organizacji, eksperci odpowiadali na wiele ciekawych pytań osób, zainteresowanych tą tematyką. Wyjaśniali korzyści wynikające z zastosowania nowości w technologiach wykorzystujących energię odnawialną źródel energii. Salonowi towarzyszyło szereg specjalistycznych konferencji i seminariów tj. Forum Czystej Energii, Polsko-Niemieckie Forum Energii i Ochrony Środowiska czy konferencja „Dyrektywy Unii Europejskiej i ich wpływ na przyszłość polskiej energetyki”.

Na zakończenie wybierzmy z bogatej palety propozycji poznańskich targów jeszcze jedną; konferencję Waterworks Forum 2009. Warto o niej wspomnieć, bo podjęta ważny temat gospodarki wodno-ściekowej, a szczególnie problemów związanych z wykupem urządzeń wodno-kanalizacyjnych. Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, wprowadziła instytucję odpłatnego przekazywania przedsiębiorstwom wodociągowo-kanalizacyjnym urządzeń wod-kan. Przepis ten jest bardzo ogólny i nastęrcza dużo

problemów w jego stosowaniu. Konferencja miała odpowiedzieć m.in. na pytanie, jak znaleźć konsensus między interesami inwestorów i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

Targi bez wątpienia dały po raz kolejny możliwość zapoznania się z nowościami w branżach związanych z ochroną środowiska. Profesjonalistów interesowała szeroka gama najnowszych produktów i technologii, które aktualnie wprowadzane zostają na polski rynek. Organizatorzy wpadli na świetny pomysł, aby stoiska wystawców, którzy zgłosili nowości, specjalnie oznakować. Ale Targi POLEKO były również ciekawe dla zwykłych zjadaczy chleba, niestety często nie najlepiej komentowali oni naszą krajową rzeczywistość w zetknięciu się z tymi nowinkami i stopniem dbałości o środowisko w innych krajach. ■

